

Język Hasel Przedmiotowych Biblioteki Narodowej

HASŁA TYPU „AUTOR-TYTUŁ” W OPRACOWANIU PRZEDMIOTOWYM

Na potrzeby opracowania przedmiotowego dokumentów na temat **dzieł piśmienniczych (publikowanych lub rękopisów)** tworzy się hasło typu autor-tytuł, którego pierwszym członem jest odpowiednia nazwa osobowa, drugim tytuł w wersji oryginalnej, np.:

Słowacki, Juliusz |d (1809-1849). |t Anhelli

Molière |d (1622-1673). |t Dom Juan

Kant, Immanuel |d (1724-1804). |t Einzig mögliche Beweisgrund zu einer Demonstration des Daseins Gottes

Bulgakov, Mihail Afanas'evič |d (1891-1940). |t Master i Margarita

Wszelkie inne wersje tytułu występują w rekordzie wzorcowym jako formy odrzucone (odsyłacze w bazie danych). Jako formy odrzucone uwzględnia się przede wszystkim warianty tytułu (jeśli dzieło było publikowane w kraju autora pod różnymi tytułami) oraz wersje obcojęzyczne

W wypadku autorów obcych podstawową formą odrzuconą jest polska wersja tytułu, o ile dzieło było publikowane w przekładzie polskim, a z innych wersji językowych uwzględnia się przede wszystkim te, które są reprezentowane w danym zbiorze bibliotecznym, np.:

100 1 **Milne, A. A. |d (1882-1956). |t House at Pooh Corner**

400 1 *Milne, A. A. |d (1882-1956). |t Chatka Puchatka*

400 1 *Milne, A. A. |d (1882-1956). |t Zakątek Fredzi Phi-Phi*

100 1 **Kant, Immanuel |d (1724-1804). |t Zum ewigen Frieden**

400 1 *Kant, Immanuel |d (1724-1804). |t O wiecznym pokoju*

400 1 *Kant, Immanuel |d (1724-1804). |t Wieczny pokój*

100 0 **Sophocles |d (ca 496-406 a.C.). |t Antigoni**

400 0 *Sophocles |d (ca 496-406 a.C.). |t Antigone*

400 0 *Sophocles |d (ca 496-406 a.C.). |t Antygona*

100 0 **Plato |d (427-347 a.C.). |t Apologia Sokratous**

400 0 *Plato |d (427-347 a.C.). |t Apologie de Sokrate*

400 0 *Plato |d (427-347 a.C.). |t Obrona Sokratesa*

100 1 **Sienkiewicz, Henryk|d(1846-1916).|t Na polu chwały**

400 1 *Sienkiewicz, Henryk|d(1846-1916).|t Auf dem Felde der Ehre*

400 1 *Sienkiewicz, Henryk|d(1846-1916).|t On the field of glory*

400 1 *Sienkiewicz, Henryk|d(1846-1916).|t Pe cîmp de glorie*

400 1 *Sienkiewicz, Henryk|d(1846-1916).|t Uz slavas laukiem*

W przypadku dzieł plastycznych, którym tytuły nadawane są zwykle wtórnie w piśmiennictwie – tytuł występuje w wersji używanej w polskiej historiografii sztuki i piśmiennictwie popularno-naukowym, np.:

Matejko, Jan |d (1838-1893). |t Batory pod Pskowem
Leonardo da Vinci |d(1452-1519). |t Dama z gronostajem
Grünewald, Matthias |d (ca 1460 a 1480-1528). |t Ołtarz z Isenheim

Wszelkie inne wersje tytułu występują w rekordzie wzorcowym jako formy odrzucone (odsyłacze w bazie danych), np.:

100 0 **Leonardo da Vinci |d (1452-1519). |t Dama z gronostajem**
400 0 Leonardo da Vinci |d (1452-1519). |t Dama z łasiczką
400 0 Leonardo da Vinci |d (1452-1519). |t Portret Cecylii Gallerani

Jeśli dziełu plastycznemu tytuł nadał sam autor, przyjmuje się tę właśnie nazwę (dotyczy to zwłaszcza sztuki współczesnej, tzn. od 20 w.), np.:

Magritte, René |d (1898-1967). |t Ceci n'est pas une pomme

Odmienną zasadę stosuje się wobec pomników. Hasłem podstawowym jest tu nazwa miejscowości, w której pomnik znajduje się, np.:

Toruń (woj. kujawsko-pomorskie) |x pomnik Mikołaja Kopernika
Poznań (woj. wielkopolskie) |x Pomnik Poznańskiego Czerwca 1956 r.
Warszawa |x pomnik Jazdy Polskiej

Hasło typu autor-tytuł zapisujemy w tym wypadku jako hasło odrzucone, np.:

151 **Toruń (woj. kujawsko-pomorskie) |x pomnik Mikołaja Kopernika**
400 1 Tieck, Christian Friedrich |d (1776-1851). |t Pomnik Mikołaja Kopernika

151 **Warszawa |x pomnik Fryderyka Chopina**
400 1 Szymanowski, Wacław |d (1859-1930). |t Pomnik Fryderyka Chopina w Warszawie

W opracowaniu publikacji na temat dzieł muzycznych stosuje się hasło autor-tytuł na tych samych zasadach, jak dla dzieł literackich, np.:

100 1 Szymanowski, Karol |d (1882-1937). |t Harnasie
100 1 Bach, Johann Sebastian |d (1685-1750). |t Matthäus-Passion

W przypadku dzieł nie mających tytułu wyróżniającego można nie stosować w opracowaniu hasła typu autor-tytuł, ale użyć samego hasła osobowego z określnikiem – twórczość. Jeśli hasło autor-tytuł wydaje się niezbędne dla opracowania danego dokumentu, należy w hasło zapisać w podpolu tytułu wszystkie elementy niezbędne do identyfikacji dzieła, takie jak numer identyfikujący dzieło/numer części, nazwa części, tonacja zgodnie z zasadami przyjętymi w opisie formalnym druków muzycznych, np.:

Chopin, Fryderyk |d (1810-1849). |t Ballada g-moll op. 23

W razie potrzeby – w opracowaniu dokumentów na temat zbiorów dzieł o jednej formie lub gatunku - można stosować tytuł zbiorczy (typu Mazurki, Etiudy, Pieśni, Symfonie)

Chopin, Fryderyk |d (1810-1849). |t Mazurki

Uwaga: libretta opisujemy używając hasła typu autor-tytuł oraz tematu formalnego Libretta. Autorem jest zawsze kompozytor, np.:

Verdi, Giuseppe |d (1813-1901). |t Aida Libretta

Hasło „Autor-Tytuł” tworzone dla dzieł mających więcej niż jednego autora:

Tworzy się tyle haseł przedmiotowych autor-tytuł, ilu jest współautorów danego dzieła, np.:

Wstęp do „Przenicowanego świata” Arkadija i Borisa Strugackich / Wojciech Kajtoch. – Kraków, 1994

Strugackij, Arkadij Natanovič (1925-).Obitaemyj ostrov
Strugackij, Boris Natanovič (1933-). Obitaemyj ostrov
Fantastyka – literatura rosyjska – historia – nauczanie

Dla recenzji podręcznika szkolnego powstałego we współpracy trzech autorów:

Eisler, Jerzy (1952-). Świat i Polska 1939-1992
Kupiecki, Robert (1967-). Świat i Polska 1939-1992
Sobańska-Bondaruk, Melania. Świat i Polska 1939-1992
Podręczniki szkolne –historia- Polska – od 1989 r.